

הרואה פרק תשיעי ברכות

מסור
הש"ס

כ א מ"י ס"י מ הלכות
ברכות הלכה ט סמג
ע"ן כו ט"ז א"ח
ס' רב סוף א
כא ב מ"י ס"י ט"ז
ס"ס סוף ג
כב ד ס"ס סוף ג
כג ה מ"י ס"י ט"ז
ס"ס וס"י ר"ח
ס"ס סוף ז
כד ו ט"ז ס"י ס"מ
כז סוף ד

[באדר"נ ס"מ ליתא וכוז
אזי שפיר שלש נביאים]

[ג] העדוק קריא כוס
וינפח תנודת קדיל
וקפואת

לויב מל
יטעיה נל
לויב ג
לעיל מד: ע"ג כט.

[ע"ג יא. וכוז.]

[ככל הספרים והקנים
כתוב גנים וקדיל גנים
ומלוא לסכור]

רב נסים גאון
הרואה ר' עקיבא
בבבבב יצפה
לחסידות. אית בפרק כל
ישראל יש לך חלק (דף
ק) שנה אספי לי חסידיו
אלו ר' עקיבא וחביריו
שספרו נפשם לזיכרה
על דברי תורה ואמרו'
(ס"ס) אבר רבה בר בר
הנה שבה ר' עקיבא
לחסידותיו: הרואה
ר' אלעזר בן עזריה יצפה
לחבמה לפי שנתמנה
בישיבה והוא בן י"ח
שנה והוא אבר כבד
הכס סאד כמו שאותה
מצא (תנינא דף ג)
אמר ר' יהושע עליו אין
דור תום שר' אלעזר בן
עזריה שריו כתוב
ואמרו בשבחו (גיטין)

דף כו) ר' אלעזר בן עזריה קופה של
בשמים כחומר שהיה טאקס החכמות ומסדר אותם ושנוני
כשראיהו הקב"ה דורות התהיון כשראה את ר' עקיבא אמר לפני הקב"ה רבש"ע יש לך אדם כזה ואחר נותן תורת ע"י כמפורש ב' הקיטין את המנהג (מנחות ד' כט) מיהו לא התחיל ללמד ולגרוס עד שיהיה בן
שנה כמו שאמרו (בבבב ספרי) ר' עקיבא למד תורה בן פ' שנה ושימש את החכמים פ' שנה ופרנס את ישראל פ' שנה ואפשר שחסידותיו היתה תורה על חבמתו ולפיכך היה משבח בחסידות: ר' יושעאל בן אלישע
ידאג בן הפורענות מפני שבטיו היו ישראל עומדין בצרות וגו' ומהלכות בפרק זמן בית שני ובכר נשבה בנעוטה ופדאיהו ר' יהושע בן חנניה כמפורש ב' הניקין (גיטין דף נה) וישעאל בן אלישע
לכר גדול של רומי אמרו לו תינוק אחד יש בבית הסודר כו' אמרו לו: משה עד שפדאיהו במסין הרבה לא היו ימים פועלים עד שהורה תורא בישראל ומנו ר' יושעאל בן אלישע ויאות כסוף נה' דהדוריה דבני מערבא
וישמש בכרונה גדולה כדאמרו' ב' מאיפתי קורין (דף ק) תניא אמר ר' יושעאל בן אלישע פנה אחת נכנסתי לבית ק"ק להקטיר קפורת לפני לפני וקדם חרבן הבית נהרג עם רבן שמעון בן גמליאל הדגני בבבילתא
ד' יושעאל כשנתה ר' שמעון ר' יושעאל אמר לך ר' עקיבא לתלמידיו הקטנים עצמיהם למורענות שאלו טובה עתידה לבא בהרע' בתחלה לא היו מקבלין אותה אלא רבן שמעון ר' יושעאל ועכשיו גלי לפני סי
שאמר והיה העולם שפורענות גדולה עתידה לבא בדורנו ונחלקי אל פנינוניו שנה' (יטעיה נ) הצדיק אבר ותי' וב' ענה ערופה דס' (סוף דף ק) וב' דינו ממונת דתלתא פתחיה' (דף יא) אפרי' תל' סמטור
נביאים

הרואה מרקוליס. בתוספתא תנן במקום מרקוליס והכא עבודת
כוכבים וא"כ ללו דוקא מרקוליס אלא לפי שבמקומו של
תנא היו עובדים לה ועתה אין אלו רגילים לדרך לפי שאלו רואים
אותה בכל יום וכל הקד רגילים אמרו לעיל דהוי משלשים יום
לשלשים יום: הרואה מרקוליס.

פירש ר"י לא ידענא אמאי נקט
מרקוליס יותר משאר עבודת כוכבים.
וכראה לי דא"ל לדרך רק במקום
שבונים עכו"ם או שהעמדה שם
מחדש ולכך נקט מרקוליס שרוגמין
בה אבנים בכל יום והוי כמגדל
עכו"ם אכל לא על עכו"ם קבועה
שם מקורס ובירושלמי יש נעקרה
עכו"ם ממקום אחד ונתנה למקום
אחר במקום שנתנה אומר ברוך
שנתן ארץ אפיס לעובדי רעונו
ובמקום שנעקרה אומר ברוך
שעקר עכו"ם מן המקום הזה:

יצפה לחבמה קינות ידאג מן הפורענות הרואה מגלת אסתר גם נעשה
לו שלשה חבמים הם הרואה רבי בחלום יצפה לחבמה ראב"ע יצפה
לעשירות רבי ישמעאל בן אלישע ידאג מן הפורענות שלשה תלמידי
חכמים הם הרואה בן עזאי בחלום יצפה לחסידות בן זומא יצפה לחבמה
אחר ידאג מן הפורענות כל מיני חיות יפות לחלום חוץ מן הפיל והקוף
והקפוד והאמר מר הרואה *פיל בחלום פלא נעשה לו לא קשיא הא
דמסרג הא דלא מסרג כל מיני מתבת יפין לחלום חוץ ממר פסל וקדרום
והני מילי דחוננו בקתייהו כל מיני פירות יפין לחלום חוץ מפני תמרה
כל מיני ירקות יפין לחלום חוץ מראשי לפתות והאמר רב לא איעתרי
עד רחואי ראשי לפתות כי הוא בבנייהו הוא כל מיני צבעונין יפין לחלום
חוץ מן התכלת *כל מיני עופות יפין לחלום חוץ מן *קריא וקפוא
וקורפראי: [הגוף הגוף מעיין משיבין ומרחיבין סימן]: ג' נכנסין לגוף
ואין הגוף נהנה מהן גודגניות וכפניות ופני תמרה שלשה אין נכנסין
לגוף והגוף נהנה מהן אלו הן רחיצה וסיכה ותשמיש שלשה מעין העולם
הבא אלו הן שבת שמש ותשמיש תשמיש דמאי אילימא תשמיש חממה
הא מכחש כחיש אלא תשמיש נקבים שלשה משיבין דעתו של אדם
אלו הן קול ומראה וריח שלשה מרחיבין דעתו של אדם אלו הן דירה
נאה ואשה נאה וכלים נאים: [חמשה וששה ועשרה סימן]: חמשה
אחד מששים אלו הן אש דבש ושבת ושנה וחלום אש אחד מששים
לגיהנם דבש אחד מששים למן שבת אחד מששים לעולם הבא שנה
אחד מששים למיתה חלום אחד מששים לנבואה ששה דברים סימן יפה
לחולה אלו הן עמוש זיעה שלשול קרי ושנה וחלום עמוש דכתיב
עמישותיו תהל אור זיעה דכתיב *בועת אפיך תאכל לחם שלשול *אפיך
דכתיב *מהר צועה להפתח ולא ימות לשחת קרי דכתיב *ראה זרע
יארץ ימים שנה דכתיב *ישנתי או ינוח לי חלום דכתיב *ותחלימני
והחיני *ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתו רפואה אלו

הן כרוב ותדרין וסיסין יבשין וקובה והרת ויותרת הכבד וי"א אף דגים קמנים ולא *עוד אלא שרגים
קמנים מפרין ומברין כל גופו של אדם עשרה דברים מחזירין את החולה לחליו וחליו קשה אלו הן האוכל
בשר שור בשר שמן בשר צלי בשר צפרים וביצה צלוייה ותגלחת ושחלים והחלב והגבינה והמרחץ
וי"א אף אגוזים וי"א אף קשואים תנא דבי ר' ישמעאל *למה נקרא שמן קשואים מפני שהן קשים
לגוף כדרכות איני והכתיב *ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך *אל תקרי גוים אלא גוים וא"ר יהודה
אמר רב אלו אנטיגונים *ורבי שלא פסק משלחם לא צנון ולא חורת ולא קשואין לא בימות החמה
ולא בימות הגשמים לא קשיא הא ברברבי הא בזמרי ת"ר מת בבית שלום בבית אבל ושתה בבית
סימן יפה לבית נטל כלים מן הבית סימן רע לבית תרגמא רב פפא במסאנא וסנדלא כל דשקיל
שבבא מעלי בר ממסאנא וסנדלא כל דיהיב שבבא מעלי בר מעפרא ותדלא: מקום שנעקרה ממנו
עבודת גלולים: תנו רבנן *הרואה מרקוליס אומר ברוך שנתן ארץ אפים לעובדי רעונו במקום שנעקרה
ממנו עבודת כוכבים אומר ברוך שעקר עכו"ם מארצנו ובשם שנעקרה ממקום זה בן תעקר מכל מקומות
ישראל והשב לב עובדיהם לעבדך ובח"ל אין צריך לומר והשב לב עובדיהם לעבדך מפני שרובה עובדי
כוכבים ירשב"א אומר אף בחוץ לארץ צריך לומר בן מפני שעתידים להתגיייר שנאמר *או אהפוך אל עמים
שפה ברורה דרש רב המנא *הרואה בבב הרשעה צריך לברך חמש ברכות ראה בבב אומר ברוך
שהחריב בבב הרשעה ראה ביתו של נבוכדנצר אומר ברוך שהחריב ביתו של נבוכדנצר הרשע יראה
גוב של אריות או כבשן האש אומר ברוך שעשה נסים [ג] לאבותינו במקום הזה ראה מרקוליס אומר
ברוך שנתן ארץ אפים לעובדי רעונו ראה מקום שנטולין ממנו עפר אומר ברוך אומר ועושה גזור ומקיים
רבא כי הוה חוי חמדי דשקלי עפרא טריף לכו ידא על גבייהו ואמר רהומו צדיקי למעבד רעוהא דמרייכו
מר בריה דרבינא כי הוה מטי לכבול הוה שקיל עפרא בסודריה ושדי לברא לקיים מה שנא' *ומאמאחיה
במטאמא השמד אבר רב אשי אנא הא דרב המנא לא שמיע לי אלא מדעתאי בריכתניהו לכולהו

אמר
בשמים כחומר שהיה טאקס החכמות ומסדר אותם ושנוני
כשראיהו הקב"ה דורות התהיון כשראה את ר' עקיבא אמר לפני הקב"ה רבש"ע יש לך אדם כזה ואחר נותן תורת ע"י כמפורש ב' הקיטין את המנהג (מנחות ד' כט) מיהו לא התחיל ללמד ולגרוס עד שיהיה בן
שנה כמו שאמרו (בבבב ספרי) ר' עקיבא למד תורה בן פ' שנה ושימש את החכמים פ' שנה ופרנס את ישראל פ' שנה ואפשר שחסידותיו היתה תורה על חבמתו ולפיכך היה משבח בחסידות: ר' יושעאל בן אלישע
ידאג בן הפורענות מפני שבטיו היו ישראל עומדין בצרות וגו' ומהלכות בפרק זמן בית שני ובכר נשבה בנעוטה ופדאיהו ר' יהושע בן חנניה כמפורש ב' הניקין (גיטין דף נה) וישעאל בן אלישע
לכר גדול של רומי אמרו לו תינוק אחד יש בבית הסודר כו' אמרו לו: משה עד שפדאיהו במסין הרבה לא היו ימים פועלים עד שהורה תורא בישראל ומנו ר' יושעאל בן אלישע ויאות כסוף נה' דהדוריה דבני מערבא
וישמש בכרונה גדולה כדאמרו' ב' מאיפתי קורין (דף ק) תניא אמר ר' יושעאל בן אלישע פנה אחת נכנסתי לבית ק"ק להקטיר קפורת לפני לפני וקדם חרבן הבית נהרג עם רבן שמעון בן גמליאל הדגני בבבילתא
ד' יושעאל כשנתה ר' שמעון ר' יושעאל אמר לך ר' עקיבא לתלמידיו הקטנים עצמיהם למורענות שאלו טובה עתידה לבא בהרע' בתחלה לא היו מקבלין אותה אלא רבן שמעון ר' יושעאל ועכשיו גלי לפני סי
שאמר והיה העולם שפורענות גדולה עתידה לבא בדורנו ונחלקי אל פנינוניו שנה' (יטעיה נ) הצדיק אבר ותי' וב' ענה ערופה דס' (סוף דף ק) וב' דינו ממונת דתלתא פתחיה' (דף יא) אפרי' תל' סמטור
נביאים

השבים. העומד ממתתו ונפל לו פסוק צפיו: שיר השירים. כולו
יראת שמים וחבת המקום בלב כל ישראל: רבי ישמעאל בן אלישע.
מהרגו מלכות היה והפשיטו עור קרקפתו בחייו: חוץ מן הפיל
הקוף והקפוד. שמאנין במרחלים: קפוד חיה שדומה לקוף ויש
תורה אור לה וזכר ארוך ושמה מרטינא:

*אמר רבי יוחנן השבים ונפל פסוק לתוך
פיו הרי זה נבואה קמנה תנו רבנן *שלשה
מלכים הם הרואה דוד בחלום יצפה
לחסידות שלמה יצפה לחבמה אחאב ידאג
מן הפורענות ג' נביאים הם הרואה ספר
מלכים יצפה לגדולה *יהוקאל יצפה
לחבמה ישעיה [ה] יצפה לנחמה ירמיה ידאג
מן הפורענות שלשה כתובים גדולים הם
הרואה ספר תהלים יצפה לחסידות משלי
יצפה לחבמה איוב ידאג מן הפורענות
שלשה כתובים קמנים הם הרואה שיר
השירים בחלום יצפה לחסידות קהלת
יצפה לחבמה קינות ידאג מן הפורענות הרואה מגלת אסתר גם נעשה
לו שלשה חבמים הם הרואה רבי בחלום יצפה לחבמה ראב"ע יצפה
לעשירות רבי ישמעאל בן אלישע ידאג מן הפורענות שלשה תלמידי
חכמים הם הרואה בן עזאי בחלום יצפה לחסידות בן זומא יצפה לחבמה
אחר ידאג מן הפורענות כל מיני חיות יפות לחלום חוץ מן הפיל והקוף
והקפוד והאמר מר הרואה *פיל בחלום פלא נעשה לו לא קשיא הא
דמסרג הא דלא מסרג כל מיני מתבת יפין לחלום חוץ ממר פסל וקדרום
והני מילי דחוננו בקתייהו כל מיני פירות יפין לחלום חוץ מפני תמרה
כל מיני ירקות יפין לחלום חוץ מראשי לפתות והאמר רב לא איעתרי
עד רחואי ראשי לפתות כי הוא בבנייהו הוא כל מיני צבעונין יפין לחלום
חוץ מן התכלת *כל מיני עופות יפין לחלום חוץ מן *קריא וקפוא
וקורפראי: [הגוף הגוף מעיין משיבין ומרחיבין סימן]: ג' נכנסין לגוף
ואין הגוף נהנה מהן גודגניות וכפניות ופני תמרה שלשה אין נכנסין
לגוף והגוף נהנה מהן אלו הן רחיצה וסיכה ותשמיש שלשה מעין העולם
הבא אלו הן שבת שמש ותשמיש תשמיש דמאי אילימא תשמיש חממה
הא מכחש כחיש אלא תשמיש נקבים שלשה משיבין דעתו של אדם
אלו הן קול ומראה וריח שלשה מרחיבין דעתו של אדם אלו הן דירה
נאה ואשה נאה וכלים נאים: [חמשה וששה ועשרה סימן]: חמשה
אחד מששים אלו הן אש דבש ושבת ושנה וחלום אש אחד מששים
לגיהנם דבש אחד מששים למן שבת אחד מששים לעולם הבא שנה
אחד מששים למיתה חלום אחד מששים לנבואה ששה דברים סימן יפה
לחולה אלו הן עמוש זיעה שלשול קרי ושנה וחלום עמוש דכתיב
עמישותיו תהל אור זיעה דכתיב *בועת אפיך תאכל לחם שלשול *אפיך
דכתיב *מהר צועה להפתח ולא ימות לשחת קרי דכתיב *ראה זרע
יארץ ימים שנה דכתיב *ישנתי או ינוח לי חלום דכתיב *ותחלימני
והחיני *ששה דברים מרפאין את החולה מחליו ורפואתו רפואה אלו

הן כרוב ותדרין וסיסין יבשין וקובה והרת ויותרת הכבד וי"א אף דגים קמנים ולא *עוד אלא שרגים
קמנים מפרין ומברין כל גופו של אדם עשרה דברים מחזירין את החולה לחליו וחליו קשה אלו הן האוכל
בשר שור בשר שמן בשר צלי בשר צפרים וביצה צלוייה ותגלחת ושחלים והחלב והגבינה והמרחץ
וי"א אף אגוזים וי"א אף קשואים תנא דבי ר' ישמעאל *למה נקרא שמן קשואים מפני שהן קשים
לגוף כדרכות איני והכתיב *ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך *אל תקרי גוים אלא גוים וא"ר יהודה
אמר רב אלו אנטיגונים *ורבי שלא פסק משלחם לא צנון ולא חורת ולא קשואין לא בימות החמה
ולא בימות הגשמים לא קשיא הא ברברבי הא בזמרי ת"ר מת בבית שלום בבית אבל ושתה בבית
סימן יפה לבית נטל כלים מן הבית סימן רע לבית תרגמא רב פפא במסאנא וסנדלא כל דשקיל
שבבא מעלי בר ממסאנא וסנדלא כל דיהיב שבבא מעלי בר מעפרא ותדלא: מקום שנעקרה ממנו
עבודת גלולים: תנו רבנן *הרואה מרקוליס אומר ברוך שנתן ארץ אפים לעובדי רעונו במקום שנעקרה
ממנו עבודת כוכבים אומר ברוך שעקר עכו"ם מארצנו ובשם שנעקרה ממקום זה בן תעקר מכל מקומות
ישראל והשב לב עובדיהם לעבדך ובח"ל אין צריך לומר והשב לב עובדיהם לעבדך מפני שרובה עובדי
כוכבים ירשב"א אומר אף בחוץ לארץ צריך לומר בן מפני שעתידים להתגיייר שנאמר *או אהפוך אל עמים
שפה ברורה דרש רב המנא *הרואה בבב הרשעה צריך לברך חמש ברכות ראה בבב אומר ברוך
שהחריב בבב הרשעה ראה ביתו של נבוכדנצר אומר ברוך שהחריב ביתו של נבוכדנצר הרשע יראה
גוב של אריות או כבשן האש אומר ברוך שעשה נסים [ג] לאבותינו במקום הזה ראה מרקוליס אומר
ברוך שנתן ארץ אפים לעובדי רעונו ראה מקום שנטולין ממנו עפר אומר ברוך אומר ועושה גזור ומקיים
רבא כי הוה חוי חמדי דשקלי עפרא טריף לכו ידא על גבייהו ואמר רהומו צדיקי למעבד רעוהא דמרייכו
מר בריה דרבינא כי הוה מטי לכבול הוה שקיל עפרא בסודריה ושדי לברא לקיים מה שנא' *ומאמאחיה
במטאמא השמד אבר רב אשי אנא הא דרב המנא לא שמיע לי אלא מדעתאי בריכתניהו לכולהו

אמר
בשמים כחומר שהיה טאקס החכמות ומסדר אותם ושנוני
כשראיהו הקב"ה דורות התהיון כשראה את ר' עקיבא אמר לפני הקב"ה רבש"ע יש לך אדם כזה ואחר נותן תורת ע"י כמפורש ב' הקיטין את המנהג (מנחות ד' כט) מיהו לא התחיל ללמד ולגרוס עד שיהיה בן
שנה כמו שאמרו (בבבב ספרי) ר' עקיבא למד תורה בן פ' שנה ושימש את החכמים פ' שנה ופרנס את ישראל פ' שנה ואפשר שחסידותיו היתה תורה על חבמתו ולפיכך היה משבח בחסידות: ר' יושעאל בן אלישע
ידאג בן הפורענות מפני שבטיו היו ישראל עומדין בצרות וגו' ומהלכות בפרק זמן בית שני ובכר נשבה בנעוטה ופדאיהו ר' יהושע בן חנניה כמפורש ב' הניקין (גיטין דף נה) וישעאל בן אלישע
לכר גדול של רומי אמרו לו תינוק אחד יש בבית הסודר כו' אמרו לו: משה עד שפדאיהו במסין הרבה לא היו ימים פועלים עד שהורה תורא בישראל ומנו ר' יושעאל בן אלישע ויאות כסוף נה' דהדוריה דבני מערבא
וישמש בכרונה גדולה כדאמרו' ב' מאיפתי קורין (דף ק) תניא אמר ר' יושעאל בן אלישע פנה אחת נכנסתי לבית ק"ק להקטיר קפורת לפני לפני וקדם חרבן הבית נהרג עם רבן שמעון בן גמליאל הדגני בבבילתא
ד' יושעאל כשנתה ר' שמעון ר' יושעאל אמר לך ר' עקיבא לתלמידיו הקטנים עצמיהם למורענות שאלו טובה עתידה לבא בהרע' בתחלה לא היו מקבלין אותה אלא רבן שמעון ר' יושעאל ועכשיו גלי לפני סי
שאמר והיה העולם שפורענות גדולה עתידה לבא בדורנו ונחלקי אל פנינוניו שנה' (יטעיה נ) הצדיק אבר ותי' וב' ענה ערופה דס' (סוף דף ק) וב' דינו ממונת דתלתא פתחיה' (דף יא) אפרי' תל' סמטור
נביאים